

Orgaan van de „Vereniging Vrienden van de Zaanse Schans”

Verschijnt 3-maandelijks

*Redactie: Parkstraat 44, Zaandam
Administratie: Zonnewijzerspad 8, Zaanse Schans*

SEPTEMBER 1975 No 55

Dertiende Jaarvergadering

Op maandag 27 oktober 1975 in Restaurant „De Walvis” in de zaal „Het Blauwe End”, aanvang acht uur precies

Willen onze leden dit weer als uitnodiging beschouwen? Wees van harte welkom !

A G E N D A : Opening
Notulen van de vergadering d.d. 7 oktober 1974
Jaarverslag van de Secretaris
Jaarverslag van de Penningmeester
Rapport van de kascommissie: heren J. Wilson en L. Luttikhuizen
Benoeming nieuwe commissie
Bestuursverkiezing
Aftredend zijn de heren J. Kaal en R. de Hoog, die zich weer herkiesbaar stellen
Rondvraag

P A U Z E :
Vertoning van lichtbeelden „uit de oude doos” over Westzaan en Zaanstreek Noord, toegelicht door de heren G. Gruys en E. Bakker

VERSLAG

van de werkzaamheden

STICHTING "DE ZAAANSE SCHANS"

in het jaar 1974

Inleiding

In de nieuwe, eind 1974 van kracht geworden, statuten van de stichting wordt — duidelijker dan in de oude — bepaald, dat de doelstelling van de stichting omvat: „het geïnteresseerden in gelegenheid stellen kennis te nemen van de wijze waarop men in vroeger tijden langs de Zaan woonde en werkte”.

In feite werd dat door het stichtingsbestuur de laatste jaren al meer en meer bevorderd.

Uit de cijfers in het financiële gedeelte van dit verslag blijkt — in het bijzonder in vergelijking met cijfers uit voorgaande jaren — dat deze uitbreiding van de doelstelling financiële consequenties heeft en het bestuur in de komende jaren voor extra problemen zal stellen.

In een brief van januari 1975 aan de leden van het algemeen bestuur van de stichting wordt door het dagelijks bestuur uiteengezet wat de activiteiten op het gebied van de bouw én het opvangen van toeristen in de Zaanse Schans zullen kunnen zijn. Afhankelijk van de beslissingen zullen er kostenpatronen ontstaan, waarvoor het niet eenvoudig zal zijn dekkingen te vinden. In de hierna volgende uiteenzettingen zal dat worden verduidelijkt door wat dieper in te gaan op de exploitatie-uitkomsten van de diverse objecten in de Zaanse Schans.

De personeels-lasten zullen hierin een belangrijke rol spelen.

Als daarbij in aanmerking wordt genomen dat de diverse exploitaties in 1975 goeddeels alleen gaande worden gehouden door het — op part-time basis — inschakelen van onder andere studenten, wordt het duidelijk, dat deze vorm van exploitatie financieel het minst kostbaar, maar anderzijds wel zeer kwetsbaar is.

Bovendien stelt deze vorm van exploitatie zodanige zware eisen aan het secretariaat, dat binnen afzienbare tijd wel een betere, definitieve regeling getroffen moet worden.

Een dergelijke regeling zal er op neer moeten komen dat de Zaanse Schans — die in 1976 bouwkundig kan worden afgerond — als museum wordt erkend en door rijks-, provinciale- en gemeentelijke overheid voor subsidie in de exploitatielasten van het museumaspect in aanmerking wordt gebracht. Voor wat betreft het instandhouden van de monumenten — de bouwkundige exploitatie — kunnen bij een goed beheer de huren voldoende dekking bieden.

Na deze zeer algemene beschouwing, die naar onze mening wel uitmondt in een conclusie waaraan wij de komende periode de nodige aandacht zullen moeten besteden, willen wij de navolgende punten nog in dit verslag toelichten:

1. de statutenwijziging 1974;
2. de nieuwe bestuurssamenstelling voor 1975;

3. de verhouding eigen- vreemdvermogen;
4. de betaling van rijkssubsidie en de daarvan nog openstaande vordering;
5. de bijdragen van particulieren;
6. de folkloredag;
7. de bijzonderheden van de exploitatie van de diverse objecten als parkeerterrein, „de Lelie” en de stijkkamers;
8. de vergaderingen van het Algemeen Bestuur;
9. de toekomst-verwachtingen ten aanzien van activiteiten in 1975.

De statutenwijziging 1974

Reeds vanaf 1972 werden voorbereidingen getroffen voor een statutenwijziging. Aanleiding daartoe waren doelstelling van de stichting en het haar ten dienste staand uitvoerend apparaat.

In 1973 werd het bovendien noodzakelijk, om tot een statutenwijziging te komen, omdat samenvoeging van de verschillende Zaaingemeenten tot Zaanstad gevolgen had voor de artikelen, betreffende de samenstelling van het bestuur van de stichting en voor enkele andere bepalingen.

Aan de hand van notities van de secretaris van 15 november 1973 en 20 december 1973 werden diverse discussies gevoerd, welke uiteindelijk leidden tot een voorstel tot statutenwijziging, hetwelk op laatstgenoemde datum ter beoordeeling aan burgemeester en wethouders van Zaanstad werd toegezonden. Op 22 mei gaf het hoofd van de afdeling Onderwijs van de gemeente Zaanstad aan burgemeester en wethouders zijn visie op de voorgestelde statutenwijziging. Op 4 september 1974 volgde daarop een notitie van het hoofd van de afdeling Bestuurszaken.

Op basis van de daaruit voortvloeiende informele informatie besloot het algemeen bestuur op 14 oktober 1974 conform voorstel nummer 412 tot een statutenwijziging, welke alle behoeften van het moment dekte.

Op 12 november 1974 keurden Gedeputeerde Staten van Noord-Holland die wijziging goed.

De nieuwe bestuurssamenstelling voor 1975

Op 24 april 1975 ontvingen wij van burgemeester en wethouders van Zaanstad bericht, wie door de gemeenteraad in ons bestuur werd benoemd.

Uit de desbetreffende raadsvoordracht van 4 maart 1975 blijkt, dat men zich geheel met de statutenwijziging kan verenigen.

Ook de gemeente Wormer deelde ons dat mede.

Op grond van één en ander werd het bestuur als volgt samengesteld:

1. de heer D. Metselaar (artikel 38, lid 2) voorzitter (door burgemeester en wethouders aangewezen voor 1975);

In Memoriam D. de Boer

Op 23 juli is te Zaandam overleden onze onvergetelijke ex-penningmeester de heer D. de Boer, eertijds wonende in Wormerveer.

Hij werd penningmeester in 1963 en heeft deze functie bekleed tot 1973. Toen hij als zodanig optrad, was het ledental nog klein, later toen het langzamerhand 1000 werd, was zijn taak veel omvattend, maar onverdroten heeft hij zijn werk voortgezet.

Met grote trouw en met een blijmoedig hart heeft hij onze vereniging gediend. Wij zullen hem en zijn werk, niet licht vergeten.

- de heren J. P. Aafjes (Krommenie), J. Groot (Zaandijk), P. Groot (Westzaan) en A. F. Neuhaus (Wormerveer).
Op grond van artikel 38 voor de periode tot en met 30 september 1978 door burgemeester en wethouders benoemd om de continuïteit van het bestuur te garanderen.
- de heren Th. van Dam en M. Plooijer, alsmede mevr. J. R. Temme-Hermanides.
Op grond van artikel 5, lid 3 door de raad van Zaanstad.
- de heer J. Ofman.
Op grond van artikel 5, lid 3 door de raad van Wormer.
- de heer T. M. v. d. Koogh, de heer J. Duyvis, de heer J. Vis en de heer C. Veenis op grond van hun afvaardiging door respectievelijk de stichting Zaans Schoon, de vereniging de Zaanse Molen, de vereniging Jacob Honig Jsz. jr en de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zaanland.

Eén en ander houdt in, dat de oude bestuursleden zitting blijven houden behalve de heer A. Plezier van de gemeente Assendelft. Voorts maakten in de loop van 1974 de heren A. Heyn (lid namens de K. v. K.) en W. Huysman (gemeente Wormer) na een langdurige lidmaatschap van ons bestuur, plaats voor een andere vertegenwoordiger van zijn organisatie respectievelijk gemeente.

Voor hun bijdrage aan onze bestuursactiviteiten zeggen wij hen hierbij hartelijk dank.

De bijdragen van particulieren

De vereniging van Vrienden van de Zaanse Schans droeg in het verslagjaar f 12.500,— (vorig jaar f 12.000,—) bij. Van derden werd overigens een bedrag van f 64.187,29 ontvangen. Uit onderstaand overzicht blijkt, dat deze bron van inkomsten aanmerkelijk is afgenomen. De verwachtingen hieromtrent zijn nog ongunstiger en belopen een raming van ± f 15.000,— voor 1975.

Dit maakt het te meer noodzakelijk, dat al het mogelijke wordt gedaan om via de vereniging van Vrienden van de Zaanse Schans, derden voor ons werk te interesseren.

Ook rechtstreekse benaderingen van daarvoor in aanmerking komende instanties mogen niet worden nagelaten.

In 1974 heeft een dergelijke benadering van het Prins Bernhardfonds ertoe mogen leiden dat dit fonds ons f 10.000,— toekende in de kosten van restauratie van Dorpsstraat 515.

Ons bestuur is zeer gelukkig met deze bijdrage en geeft

dan ook gaarne op deze plaats aan haar dankbaarheid uitdrukking.

Het overzicht van de bijdragen van particulieren ziet er thans als volgt uit:

	Vereniging van Vrienden		Industrie en derden	
	Totaal		Totaal	
	f		f	
1968	f 16.000,—	52.907,40	f 86.450,—	643.621,99
1969	f 15.000,—	67.907,40	f 51.515,60	695.137,59
1970	f 16.000,—	83.907,40	f 160.486,79	855.624,38
1971	f 12.500,—	96.407,40	f 171.687,90	1.027.312,28
1972	f 15.000,—	111.407,40	f 118.701,49	1.146.013,77
1973	f 12.000,—	123.407,40	f 101.649,29	1.247.663,06
1974	f 12.500,—	135.907,40	f 64.187,29	1.311.850,35

De toekomstverwachtingen ten aanzien van activiteiten in 1975

Daar begin 1975 het bestuur volgens de nieuwe samenstelling, gebaseerd op de statutenwijziging van 14 oktober 1974, bijeen zou komen, werd aan alle leden van het Algemeen Bestuur in januari 1975 een werkplan voor de eerstkomende jaren toegezonden. Dit werkplan zou als leidraad voor de discussies over de toekomstige ontwikkelingen kunnen dienen.

Uitgenoemd stuk blijkt, dat de activiteiten worden onderscheiden in:

- bouwactiviteiten;
- maatregelen in verband met het toerisme.

Resumerend wordt uiteindelijk gesteld, dat in 1975 maatregelen genomen moeten worden ter zake van:

- de afbouw van Dorpsstraat 515 (Kalverringdijk nummer 3);
- het gebruik van het onder 1. genoemd pand. Onderhandelingen hebben er inmiddels toegeleid, dat in dit perceel een museum van oude uurwerken gevestigd zal worden;
- de ontwikkeling van een plan voor een tweede horecavestiging bij het nieuwe parkeerterrein;
- het in het monumentenjaar meer bekendheid geven aan het werk in de Zaanse Schans, bijvoorbeeld door het aanlichten van de verschillende opstallen;
- de bereikbaarheid van de Zaanse Schans.
Het verdient daarbij ondermeer de aandacht te overwegen hoe het fiets- en bromfietsverkeer nabij de Zaanse Schans buiten de Kalverringdijk omgeleid kan worden.

Al met al geven genoemde punten voldoende stof voor de nodige bestuursactiviteit. Dat daarbij overleg met toeroperators, het bestuur van de Z.V.V.V. en diverse autoriteiten, ter zake van het subsidiabel verklaren van de exploitatiekosten van de Zaanse Schans een rol zullen spelen is duidelijk.

Ook zal in overleg met bewoners, de Politie en de directie van het St. Michael College gekomen moeten worden tot meer bescherming van ons bezit tegen vandalisme.

In het verslagjaar bereikte het bedrag, nodig voor het herstel van aangerichte vernielingen een record hoogte.

Aangezien wij menen in het belang van de Zaanse gemeenschap werkzaam te zijn, hopen wij in de toekomst op meer steun te mogen rekenen bij het instandhouden van ons buurtschapje.

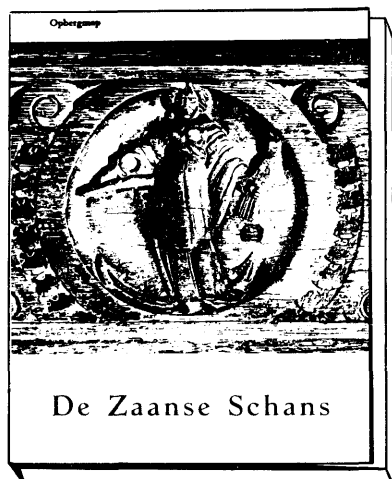
BERICHTEN

Bezichtigen Heemkunde gebouw

Op de laatstgehouden ledenvergadering is gevraagd naar het bezichtigen van 't Heemkundegebouw het huis „de Cardinalen”, Hoogendijk 64, Zaandam. De heer J. J. Zonjee de Heemkunde-ambtenaar wil eerst weten hoeveel gegadigden er zijn. De bezichtiging kan dan in november op een zaterdag plaats hebben. Wie zich wil opgeven kan dat telefonisch doen bij de redactie Anno 1961 (075-164840) of op de a.s. jaarvergadering. In elk geval vóór 31 oktober a.s.

St. Nicolaas- of Kerstgeschenken

Als u dit nummer ontvangt is het hiervoor wel vroeg, maar ons e.v. nummer verschijnt in december, dus: Als u een mooi geschenk wilt geven; er is nog altijd de mogelijkheid om voor f 40.— plus f 4.— porto, een volledig orgaan Anno 1961 te bestellen (55 nummers) vervat in twee opbergmappen van handgeschept bord.

Trouwens als u net nog een klein cadeautje nodig hebt, kan de opbergmap zelf, die te gebruiken is als documentenmap (b.v. garantie- en lidmaatschapbewijzen) ervoor dienen. Voor liefhebbers een waardevol bezit. U weet het: gefabriceerd van z.g. „Zaans Bord”, dat gemaakt is in de laatste nog werkende papiermolen ter wereld „De Schoolmeester”, bouwjaar 1648. Hier wordt nog papier gemaakt volgens de oude methode, uit lompen.

De prijs is f 5.— franco per post f 6.—.

Zowel de eerstgenoemde mappen, als deze, zijn alle te betalen aan onze 2e secretaris B. IJskes, Zonnewijzerspad 6 Zaanse Schans. Zaandam. (postgiro 626379)

GOED JAARS ENDJES

*Voorheen bouwde men, als men een goed jaar in zaken had, weer een eind aan de (houten) wonig.
Zulk een verlengstuk noemde men een Goedjaarsend.*

Klokkenmuseum (in huis uit Assendelft)

Het Klokkenmuseum waarover wij in ons vorig nummer schreven zal vrij zeker in december a.s. geopend kunnen worden. Het huis waarin het ondergebracht is, zal dan in zijn geheel nog niet gereed zijn, maar de bouw vordert goed.

Tweede restaurant in molenschuur

Eveneens in het juni-nummer werden de plannen genoemd voor een tweede restaurant. Thans is besloten om 2 molenschuren daarvoor te doen dienen. „De Bezem” (1682) en „De Bonte Kraai” (1641). De schuur van de Bezem zal in segmenten worden overgebracht die van „De Bonte Kraai” wordt herbouwd. Het geheel, waarin ook nog een souvenirwinkel en een fotohandel zal worden gevestigd, komt te staan vlakbij het grote parkeerterrein.

Kijkschuur „De Lelie”

De samenwerking met „de Speeldoos” voor de bespeling van „de Lelie” verloopt uitstekend en wel zó dat het aantal zitplaatsen moet worden vergroot (van 80 naar 118). Tevens zullen nog allerlei technische verbeteringen worden aangebracht. Voor het seizoen 1975/1976 komt er een meer uitgebreid programma.

Lantarens

Daar men tot de ontdekking kwam, dat de verlichting van het Zonnewijzerspad en De Kwakels onvoldoende was, zijn er nu aan het eerstgenoemde twee en aan De Kwakels vier lantarens geplaatst, vanzelfsprekend „uit grootmoeders tijd”

Pand Oostzijde No. 325 Zaandam

Het pand, indertijd café, dat staat: hoek voormalige Noordervaldeursluis, wordt waarschijnlijk onderdeel van de Gortershoek. Stichting Zaanse Schans zal er de beschikking over krijgen en wel van de directie van Gerkens B.V.: Het wachten is op het financieel rond komen van de plannen.

Nieuwe leden

Onderstaande nieuwe leden heten wij van harte welkom. De lijst is ditmaal niet groot. Maar het totaal aan contributies des te meer, n.l. f 225,— per jaar. Daarom een dubbel welkom! Moge het een aansporing zijn voor onze leden om op f 15.— per jaar over te gaan. Zoals uit het verslag van de Stichting te lezen is wordt er een dringend beroep op ons gedaan.

De Heer C. J. Lesener de Meyere, Amsterdam

De Heer M. de Vries, Krommenie

Molen Chemie B.V., Wormerveer

De Heer J. Stokvis, Wijdenes

Mevr. S. M. Dupker-Swolfs, Zaandam

De Heer A. Fortanier, Zaandam

De Heer H.A. Visser, Zaandijk

Vereniging „Vrienden van de Zaanse Schans”

Goedgekeurd bij K.B. van 16 augustus 1967

Secr.: R. de Hoog, Zonnewijzerspad 8, Zaandam

Penningmeester: J. Benjamin, T. Slagterstraat 1, Westzaan

Postgiro 742899 ten name van:

Penningm. Ver. Vrienden v.d. Zaanse Schans, Westzaan.
